

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Henrik Berggren

KOMMUNSTYRELSEN

2021-05-03

Utökad låneram för Norrvatten

Sammanfattning

Norrvatten är i ett skede med behov att investera i verksamheten för att rusta upp och bygga ut vattenverk och ledningsnät. Utöver detta har det tillkommit ökade krav på säkerhetsskydd och på dricksvattenkvalitén. Regionens snabba expansion och utbyggnad i infrastruktur leder enligt förbundet till att Norrvatten måste utöka kapaciteten och anpassa investeringarna.

Den 24 september 2020, § 52 fattade Norrvattens förbundsstyrelse ett inriktningsbeslut för utbyggnaden av Norrvattens framtida vattenproduktion. Beslutet innebär en etappvis utbyggnad av ett nytt kompletterande vattenverk. Investeringsutgiften för denna utbyggnad bedöms preliminärt till 1 800 till 2 400 mnkr. En så pass stor investering kommer att kräva en utökad upplåning.

Norrvatten hemställer den 12 mars 2021 i en skrivelse att Täby kommun som medlem i Norrvatten medger en ökning av nuvarande låneram med 800 mnkr till 2 100 mnkr.

Norrvattens förbundsfullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 10 mars 2021, § 6, att hemställa till medlemskommunerna att medge en ökning av nuvarande låneram med 800 till 2 100 mnkr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

Kommunfullmäktige beslutar att medge en ökning av Norrvattens nuvarande låneram med 800 mnkr till 2 100 mnkr.

Ärendet

Norrvatten är kommunalförbund med 14 medlemmar. Den huvudsakliga uppgiften är att förse medlemskommunerna med dricksvatten. För att klara uppdraget äger och förvaltar förbundet stora tillgångar såsom vattenverk, pumpstationer, ledningsnät samt vattenreservoarer.

Förbundet bildades 1929 och Täby har varit medlem sedan 1945. Täby andelstal i förbundet uppgår 2020 till 9,82 procent. Andelstalet utgår från levererad vattenmängd sedan inträdet i förbundet. Täby äger tillgångar och ansvarar för skulder utifrån andelstalet.

Norrvatten är i ett skede med behov att investera i verksamheten för att rusta upp och bygga ut vattenverk och ledningsnät. Utöver detta har det tillkommit ökade krav på säkerhetsskydd och på dricksvattenkvaliteten. Regionens snabba expansion och utbyggnad i infrastruktur leder enligt förbundet till att Norrvatten måste utöka kapaciteten och anpassa investeringarna. För att spegla den framtida folkmängden använder förbundet lågalternativet enligt RUFS.¹

Den 24 september 2020, § 52 fattade förbundsstyrelsen ett inriktningsbeslut för utbyggnaden av Norrvattens framtida vattenproduktion. Beslutet innebär en etappvis utbyggnad av ett nytt kompletterande vattenverk. Investeringsutgiften för denna utbyggnad bedöms preliminärt till 1 800 till 2 400 mnkr. En så pass stor investering kommer att kräva en utökad upplåning.

Enligt Norrvattens förbundsordning ska samtliga medlemskommuner ge sitt godkännande för att förändra förbundets låneram. Nuvarande låneram uppgår till 1 300 mnkr.² Enligt förbundet behöver medlemskommunernas beslut vinna laga kraft senast under september 2021.

Norrvatten har låtit genomföra en extern granskning av de framtida investeringsplanerna. Sammantaget görs bedömningen att förslaget till investeringsplan och ekonomisk analys är väl avvägd och välmotiverad. Den successiva utbyggnaden skapar en flexibilitet. Utmaningen ligger enligt granskningen att hålla budgeten och att skapa en organisation som klarar en betydande investering under en mycket lång byggtid.

Ekonomiska aspekter

I årsredovisningen för 2020 redovisar Norrvatten räntebärande skulder på 1 025 mnkr. Med ett andelstal på 9,82 procent betyder det att Täby kommun har ansvar för skulder motsvarande 100,7 mnkr. Med nuvarande låneram på 1 300 mnkr uppgår Täbys ansvar till maximalt 127,7 mnkr.

Med en ökad upplåning på 800 mnkr enligt den som presenteras i hemställan blir Täbys ansvar 78,6 mnkr. Vid en slutlig låneram på 2 100 mnkr blir Täbys ansvar maximalt 206,2 mnkr. Detta givet ett oförändrat andelstal.

Tabell 1 Befintlig och föreslagen låneram Norrvatten samt Täby kommuns andel, mnkr

	Befintlig ram	Första steg	Totalt
--	---------------	-------------	--------

¹ RUFS är en strategisk plan med ett långsiktigt perspektiv som syftar till att hantera Stockholmsregionens långsiktiga utmaningar och stärka regionens potential.

² Se § 16 i förbundsordning https://www.norrvatten.se/globalassets/3.-om-norrvatten/organisation/norrvatten_forbundsordning.pdf samt beslut i förbundsfullmäktige 2019-01-29 § 6.

Upplåning	1 300 (1 025)	800	2 100
Varav Täby	127,7 (100,7)	78,6	206,2

Norrvattens verksamhet finansieras till största delen av vattenavgifter från medlemskommunerna. Täby kommun debiterar sedan anslutna fastighetsägare för konsumerat dricksvatten som en del i VA-taxan. Vattenavgiften från Norrvatten utgör 20 procent av kommunens totala kostnader för VA.

En ökad upplåning kommer innebära ökade räntekostnader. Idag lånar förbundet på egna meriter på finansmarknaden. Det pågår en diskussion huruvida det går att hitta ett mer kostnadseffektivt upplägg. De alternativ som är aktuella är tillskott från ägarna eller upplåning via Kommuninvest. Det senare alternativet kräver att samtliga ägare är medlemmar i Kommuninvest.

Principen för VA-verksamheten är att den ska vara 100 procent taxefinansierad. Uppstår det ett behov av ökade vattenavgifter i Norrvatten till följd av ovan beskrivna investering kommer det skapa ett behov av höjd VA-taxa. Enligt förbundets beräkningar kommer det finnas ett behov av årliga taxehöjningar på 4 procent för att resultatet 2029/2030 ska vara i balans.

Överväganden

Så vitt kommunledningskontoret kan bedöma utifrån den externa granskningen har förbundets kansli gjort relevanta bedömningar och avvägningar kring den planerade investeringen. Kontoret delar de farhågor kring utbyggnadstakt och komplexitet som projektet innebär och som framförs i underlaget till förbundets hemställan. Det är därför av yttersta vikt att förbundet löpande följer befolkningsutvecklingen i medlemskommunerna för att inte investera mer än nödvändigt. Den successiva utbyggnaden är därför ett steg i rätt riktning.

För att undvika allt för stora höjningar av VA-taxen är det enligt kontoret av yttersta vikt att minimera förbundets upplåningskostnader. Alternativen med ägartillskott eller upplåning via Kommuninvest är båda att föredra framför att förbundet lånar på egna meriter.

Utöver detta har kommunledningskontoret inga synpunkter och förbundets hemställan om en utökad låneram bör kunna godkännas.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Håkan Larsson
Ekonomichef

Bilaga

Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten